

Spis treści

Inhaltsverzeichnis

Wstęp / Einleitung	X
Wykaz skrótów / Abkürzungsverzeichnis	XIII
I. PRAWO CYWILNE / ZIVILRECHT	1
A. Część ogólna / Allgemeiner Teil	1
1. Osoba fizyczna / Natürliche Person	1
2. Osoba prawna / Juristische Person	4
3. Mienie / Vermögen	6
4. Przynależności / Zugehörigkeiten	8
5. Pożytki / Nutzungen	9
6. Czynność prawna / Rechtsgeschäft	10
7. Forma czynności prawnych / Form der Rechtsgeschäfte	12
8. Oświadczenie / Erklärung	15
9. Wady oświadczenia woli / Mängel der Willenserklärung	17
10. Przedstawicielstwo / Vertretung	19
11. Przedawnienie roszczeń / Verjährung der Ansprüche	23
B. Prawo rzeczowe / Sachenrecht	26
1. Użytkowanie / Nutzungsrecht	26
2. Służebność / Dienstbarkeit	28
3. Zastaw / Pfandrecht	29
C. Zobowiązania / Schuldrecht	31
1. Sprzedaż / Verkauf	31
2. Wady, rękojmia, naprawy / Mängel, Gewähr, Reparaturen	35
3. Gwarancja / Garantie	37
4. Oferta / Angebot	38
5. Zamiana / Tausch	41
6. Dostawa / Zustellung	42
7. Najem / Miete	44
8. Dzierżawa / Pacht	46
9. Użyczenie / Leihe	47
10. Pożyczka / Darlehen	48
11. Umowa agencyjna / Agenturvertrag	50
12. Umowa komisji / Kommissionsvertrag	51
13. Umowa o dzieło / Werkvertrag	52

14. Umowa poręczenia / Bürgschaftsvertrag	53
15. Umowa składu / Lagervertrag	55
16. Umowa przechowania / Verwahrungsvertrag	56
17. Umowa zlecenia / Auftragsvertrag	57
18. Umowa spedycji / Speditionsvertrag	58
19. Umowa darowizny / Schenkungsvertrag	60
20. Umowa rachunku bankowego / Kontovertrag	61
21. Umowa renty / Rentenvertrag	63
22. Umowa o dożywocie / Leibrentenvertrag	64
D. Prawo rodzinne/ Familienrecht	66
1. Małżeństwo / Die Ehe	66
2. Pokrewieństwo / Verwandschaft	72
3. Opieka i kuratela / Vormund und Pflegschaft	77
II. NIERUCHOMOŚCI / IMMOBILIEN	81
A. Wokół własności / Über das Eigentum	81
1. Własność / Eigentum	81
2. Przeniesienie własności / Eigentumsübertragung	83
3. Posiadanie / Besitz	85
4. Wywłaszczenie / Enteignung	87
5. Zasiedzenie / Ersitzung	88
6. Dziedziczenie (testament) / Erbfolge (Testament)	89
B. Księgi wieczyste / Grundbücher	93
1. Hipoteka / Hypothek	93
2. Rękojmia wiary publicznej ksiąg wieczystych / Gewähr der öffentlichen Glaubwürdigkeit der Grundbücher	95
3. Dług hipoteczny / Pfandschuld	96
C. Inwestycje / Investitionen	97
1. Umowa o roboty budowlane / Bauvertrag	97
2. Pozwolenie na budowę / Bauerlaubnis	98
III. PRAWO HANDLOWE / HANDELSRECHT	101
A. Spółki / Gesellschaften	101
1. Przedsiębiorstwo / Unternehmen	101
2. Spółka / Gesellschaft	102
3. Wkład / Einlage	106
4. Udział / Anteil	108
5. Zgromadzenie / Versammlung	109
6. Uchwała / Beschluss	110
7. Odpowiedzialność / Haftung	110
8. Kapitał / Kapital	112
9. Reprezentacja / Vertretung	114
10. Zyski & straty / Gewinne & Verluste	115

53	11. Zmiany w spółce: połączenie, przekształcenie / Änderungen in der Gesellschaft: Anschluss, Umwandlung	116
55	12. Rozwiązanie spółki / Auflösung der Gesellschaft	119
56	B. Rynki kapitałowe / Kapitalmärkte	120
57	1. Rynek kapitałowy / Kapitalmarkt	120
58	2. Papiery wartościowe / Wertpapiere	122
60	3. Emisja papierów wartościowych / Ausgabe von Wertpapieren	124
61	4. Akcje / Aktien	126
63	5. Obligacje / Obligationen	127
64	6. Czeki / Schecks	129
66	7. Weksel / Wechsel	130
66	8. Giełda papierów wartościowych / Wertpapierbörse	133
72	9. Notowania / Notierungen	135
77	10. Fundusze inwestycyjne / Investmentfonds	137
81	11. Bank / Bank	138
81	C. Prawo upadłościowe i naprawcze / Insolvenz- und sanierungsrecht	140
81	1. Prawo upadłościowe / Insolvenzrecht	140
83	2. Postępowanie upadłościowe; uczestnicy / Insolvenzverfahren; Beteiligte	141
85	3. Ogłoszenie upadłości / Insolvenzerklärung	142
87	4. Masa upadłościowa / Insolvenzmasse	145
88	5. Czynności likwidacyjne / Liquidationshandlungen	146
89	6. Postępowanie zabezpieczające / Sicherungsverfahren	148
93	7. Postępowanie egzekucyjne / Zwangsvollstreckung	149
93	8. Postępowanie układowe / Vergleichsverfahren	150
95	IV. PRAWO PRACY / ARBEITSRECHT	153
96	1. Pracodawca i pracownik / Arbeitgeber und Arbeitnehmer	153
97	2. Zakres obowiązków i odpowiedzialności / Umfang der Pflichten und der Haftung	154
97	3. Zakaz konkurencji / Konkurrenzverbot	156
98	4. Podstawowe zasady polskiego prawa pracy / Grundlegende Prinzipien des polnischen Arbeitsrechts	158
101	5. Zakład pracy / Arbeitsbetrieb	162
101	6. Bezpieczeństwo i higiena pracy / Arbeitsschutz und Arbeitshygiene	163
101	7. Profilaktyczna ochrona zdrowia / Prophylaktischer Gesundheitsschutz	166
102	8. Wypadki przy pracy i choroba zawodowa / Betriebsunfälle und Berufskrankheit	167
106	9. Warunki pracy i regulamin pracy / Arbeitsbedingungen und Arbeitsordnung	172
108	10. Wynagrodzenie / Arbeitsvergütung	175
109	11. Inne świadczenia / Andere Leistungen	177
110	12. Organizacja pracy / Organisation der Arbeit	180
112	13. Urlopy / Urlaube	184
114	14. Strajki i układy zbiorowe / Streiks und Tarifverträge	187
115	15. Umowa o pracę / Arbeitsvertrag	191

16. Rozwiązanie umowy o pracę / Auflösung des Arbeitsvertrages	193
17. Stosunek pracy na innej podstawie / Arbeitsverhältnis auf anderer Grundlage	196
18. Odpowiedzialność materialna pracownika / Materielle Haftung des Arbeitnehmers	198
19. Bezrobocie / Arbeitslosigkeit	201
20. Polityka zatrudnienia / Beschäftigungspolitik	202
21. Struktura zatrudnienia i status zawodowy / Beschäftigungsstruktur und Berufsstatus	203
22. Uznawanie kwalifikacji zawodowych uzyskanych w UE / Anerkennung der in der EU erworbenen beruflichen Fähigkeiten	206
23. Zawody regulowane w polsce / Reglementierte Berufe in Polen	211
V. PRAWO BANKOWE / BANKRECHT	217
1. Banki, instytucje kredytowe i instytucje finansowe / Banken, Kredit- und Finanzinstitute	217
2. Czynności bankowe / Bankgeschäfte	222
3. Rachunek bankowy / Bankkonto	225
4. Kredyty, pożyczki pieniężne, rozliczenia / Kredite, Gelddarlehen, Geldverrechnungsverkehr	229
5. Gwarancje bankowe, poręczenia i akredytywy / Bankgarantien, Bürgschaften und Akkreditive	234
6. Emisja bankowych papierów wartościowych / Emission von bankeigenen Wertpapieren	238
7. Tajemnica bankowa / Bankgeheimnis	241
8. Zrzeszenie i łączenie banków / Vereinigung und Zusammenschluss von Banken	249
9. Nadzór bankowy / Bankenaufsicht	253
10. Postępowanie naprawcze, likwidacja i upadłość banku / Sanierungsverfahren, Abwicklung und Insolvenz einer Bank	256
VI. PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH / RECHT DER ÖFFENTLICHEN AUFTRAGSVERGABEN	263
1. Zamówienia publiczne / Öffentliche Auftragsvergaben	263
2. Zamawiający / Auftraggeber	268
3. Wykonawcy / Auftragnehmer	270
4. Komisja przetargowa / Ausschreibungskommission	274
5. Postępowanie o udzielenie zamówienia / Leistungsvergabeverfahren	276
6. Specyfikacja zamówienia / Auftragspezifikation	280
7. Tryby udzielania zamówień / Arten der Auftragsvergabe	283
7A. Przetarg nieograniczony / Offenes Vergabeverfahren	283
7B. Przetarg ograniczony / Nichtoffenes Vergabeverfahren	286
7C. Negocjacje z ogłoszeniem / Verhandlungen mit vorheriger Bekanntmachung	288
7D. Negocjacje bez ogłoszenia / Verhandlungen ohne vorherige Bekanntmachung	291
7E. Zamówienie z wolnej ręki / Freihändige Vergabe	294

.....	193	7F. Zapytanie o cenę / Preisnachfrage	298
dlage	196	7G. Aukcja elektroniczna / Elektronische Versteigerung	299
.....	198	8. Wadium / Vadium	302
.....	201	9. Oferta / Angebot	305
.....	202	10. Unieważnienie postępowania o udzielenie zamówienia / Nichtigkeitserklärung des Vergabeverfahrens	309
.....	203	11. Konkurs / Wettbewerb	311
.....	206	12. Udzielenie koncesji na roboty budowlane / Erteilung der Konzession für Bauarbeiten	314
.....	211	13. Postępowania na zasadach szczególnych / Verfahren nach besonderen Grundsätzen	316
.....	217	14. Prezes urzędu zamówień publicznych / Präsident des Amtes für öffentliches Vergabewesen	318
.....	217	15. Rada zamówień publicznych / Vergaberat	321
.....	222	16. Arbitrzy / Schiedsrichter	323
.....	225	17. Obserwator / Beobachter	326
.....	229	18. Środki ochrony prawnej / Mittel des Rechtsschutzes	327
.....	234	18A. Protest / Protest	327
.....	238	18B. Odwołanie / Berufung	330
.....	241	18C. Skarga do sądu / Gerichtsbeschwerde	333
.....	249	GLOSARIUSZ PL/DE / GLOSSAR PL/DE	337
.....	253	Bibliografia / Literaturverzeichnis	387
.....	256		
.....	263		
.....	263		
.....	268		
.....	270		
.....	274		
.....	276		
.....	280		
.....	283		
.....	283		
.....	286		
.....	288		
.....	291		
.....	294		

Wstęp Einleitung

Oddawana do rąk Czytelnika pozycja wydawnicza nie należy do grupy typowych słowników, mimo iż zawiera terminy i bogate słownictwo fachowe pochodzące z różnych źródeł.

Jego zaletę stanowi opatrzenie poszczególnych zagadnień prawnych wyborem polskich ustaw w przekładzie na język niemiecki, co ułatwia formułowanie w języku niemieckim wypowiedzi, pism prawniczych, korespondencji i tekstów na dany temat bez konieczności poszukiwania poszczególnych terminów w słowniku.

Publikacja wzorowana jest na wydany przez C.H.Beck już w kilku edycjach angielskim leksykonie. Jednak zakres przedmiotowy wersji niemieckiej dostosowano do aktualnych potrzeb rynku, tzn. uzupełniono o dodatkowe rozdziały najczęściej stosowanych dziedzin prawa w handlowych i gospodarczych kontaktach polsko-niemieckich. Książka zawiera zatem słownictwo i przykładowy wybór przepisów w następujących zakresach: prawo cywilne, w tym część ogólną, prawo rzeczowe i zobowiązania, regulacje prawne związane z tematyką nieruchomości, jak również prawo handlowe z uwzględnieniem prawa upadłościowego i odrębnym potraktowaniem rynków kapitałowych oraz prawo pracy, prawo bankowe i prawo zamówień publicznych.

Moim celem nie było wyczerpanie tematu, lecz dostarczenie Czytelnikowi narzędzi w komunikacji z niemieckim partnerem, wyposażenie Czytelnika w niezbędne słownictwo i przekazanie mu podstawowej wiedzy na temat rodzimych regulacji prawnych w tłumaczeniu na język niemiecki. Zawarte w publikacji wyciągi z ustaw nie stanowią jednak źródła obowiązującego prawa, lecz zostały wprowadzone w celach dydaktycznych jako przykład tłumaczeń terminologii prawniczej.

W przypadku trudności związanych z przekładem, wynikających z różnic w systemach prawnych (nieznaczących, jednak istniejących między polskim i niemieckim prawem), stosowano zasadę poszukiwania instytucji najbliższej pod względem pokrewieństwa przedmiotowego, nie zaś znaczeniowego. W razie braku takiego terminu Czytelnik znajdzie w leksykonie opisowe wyjaśnienie.

Odbiorcom poszukującym całościowych regulacji danych dziedzin prawa tzn. przekładu całych aktów prawnych, proponuję sięgnąć do wydanych staraniem C.H.Beck pozycji zawartych w Bibliografii.

Publikację polecam zarówno studentom prawa, ekonomii, germanistyki, jak i nauczycielom języka niemieckiego, pracownikom kancelarii prawnych, tłumaczom przysięgłym, przedsiębiorcom, dyplomatom i wszystkim tym osobom, które na co dzień mają do czynienia z przekładem terminów prawniczych i handlowych.

Dziękuję również mojemu mężowi za wsparcie w przygotowaniu niniejszego Leksykonu.

Życzę Czytelnikowi udanego dyskursu na płaszczyźnie prawnej, przyjaznego i rzeczowego dialogu oraz przyjemnego korzystania z niniejszej pozycji.

Autorka

Wstęp Leitung

Das dem Leser vorliegende Werk gehört nicht zu den üblichen Wörterbüchern, obwohl es einen breiten und fachlichen Wortschatz beinhaltet, der aus verschiedenen Quellen stammt.

Den Vorteil dieses Werkes stellt die genaue Beleuchtung der jeweiligen juristischen Themen mit der Auswahl der polnischen Gesetze in der deutschen Sprache dar, was die Ausdrucksweise, die Formulierung von rechtlichen Schreiben, Korrespondenz sowie Texten zum gegebenen Thema in der deutschen Sprache erleichtert, ohne ein bestimmtes Stichwort im Wörterbuch suchen zu brauchen.

Die vorliegende Publikation orientiert sich an dem vom C.H.Beck Verlag bereits mehrfach aufgelegten englischen Lexikon. Der sachliche Bereich der deutschen Version wurde an die aktuellen Marktgegebenheiten angepasst, d. h. die Vervollständigung um zusätzliche Kapitel meist im Bereich der Handels-, und Geschäftskontakte der deutsch-polnischen Rechtsbereiche. Das Buch beinhaltet des Weiteren den Wortschatz und beispielhafte ausgewählte Rechtsvorschriften in folgenden Gebieten: das Bürgerliche Recht, darin enthalten der allgemeine Teil, das Sachenrecht und Schuldrecht, die rechtlichen Regelungen die mit der Thematik Immobilien zusammenhängen, sowie das Handelsrecht mit der Berücksichtigung des Insolvenzrechts und gesondert betrachtet der Kapitalmarkt sowie das Arbeitsrecht, Bankrecht und das Recht der öffentlichen Auftragsvergaben.

Es wurde nicht darauf abgezielt, das Thema erschöpfend zu behandeln, sondern dem Leser die Werkzeuge zur Kommunikation mit deutschen Partnern zu geben, Grundlagenwissen zum Thema Regelung des polnischen Rechts in der deutschen Sprache zu übermitteln und ihn mit unerlässlichem Wortschatz auszustatten. In der Publikation verfasste Gesetzesauszüge sind jedoch keine Quellen des geltenden Rechts, sondern sie wurden zu didaktischen Zwecken als Beispiel der Übersetzung der Rechtsterminologie eingeführt.

Im Falle von Übersetzungsschwierigkeiten, die aus den Unterschieden in den Rechtssystemen resultieren (die Unterschiede zwischen dem polnischen und deutschen Recht sind zwar unbedeutend, aber vorhanden), wurde der Grundsatz angewandt, nach dem die Institution gesucht wurde, die unter Berücksichtigung der sachlichen, und nicht semantischen, Verwandtheit, entsprechend ist. Im Falle des Fehlens eines solchen Terminus findet der Leser im Lexikon eine aufklärende Beschreibung.

Den Lesern, die nach vollständigen Regelungen zum gegebenen Rechtsgebiet d. h. nach der Übersetzung ganzer Gesetzestexte suchen, empfehle ich die sorgsam herausgegebenen C.H.Beck Editionen, die im Literaturverzeichnis genannt sind.

Die Publikation ist sowohl den Studenten der Rechtswissenschaften, Wirtschaftswissenschaften, Germanistik als auch den Lehrern der deutschen Sprache, Mitarbeitern von Rechtsanwaltskanzleien, vereidigten Übersetzern, Unternehmern, Diplomaten und sämtlichen Personen, die tagtäglich mit den juristischen und wirtschaftlichen Termini zu tun haben, zu empfehlen.

Ich möchte meinem Ehemann für die Unterstützung bei der Vorbereitung des vorliegenden Lexikons danken.

Ich wünsche den Lesern einen erfolgreichen Diskurs auf der Rechtsebene, einen angenehmen und sachlichen Dialog sowie eine erfolgreiche Nutzung des vorliegenden Werkes.

Autorin